

MEMORANDUM

VOGELGRIEP EN DE KOSTEN VOOR DIERENHULPVERLENERS

DATUM 24-03-2022
VAN Gedeputeerde Mirjam Sterk
AAN Commissie Ruimte, Groen en Water / PS

Tijdens de vergadering van de commissie RGW van 23 februari 2022 jl. heeft mevrouw Van Elteren van de fractie van GroenLinks een rondvraag gesteld over het onderwerp 'Vogelgriep en de kosten voor dierenhulpverleners'. Ik heb toegezegd schriftelijk op haar vraag terug te komen. Hierbij ontvangt u onze beantwoording:

Inleiding op de rondvraag:

Het is de afgelopen tijd al meerdere malen in het nieuws geweest: Dierenambulances en opvanglocaties hebben het erg druk nu bij uitbraken van vogelgriep, en duidelijke regels over hoe om te gaan met in het wild levende dieren met vogelgriep ontbreken (zie o.a. <https://nos.nl/artikel/2416243-vogelgriep-zet-dierenbescherming-onder-druk-regels-ontbreken>).

Voor de provincie Utrecht is het wat GroenLinks betreft van belang dat vogelgriepslachtoffers snel worden weggehaald om verdere verspreiding te voorkomen. Kadavers laten liggen zorgt ervoor dat roofvogels en aasetende zoogdieren ook getroffen worden door vogelgriep en daarmee versnel je de verspreiding van vogelgriep. Daarbij kan het natuurlijk ook zo zijn dat sommige van de vogelsoorten die we heel hard proberen te beschermen in de provincie Utrecht ook getroffen worden door vogelgriep. Wij zijn van mening dat we dus heel blij moeten zijn met het werk wat de dierenambulances nu doen en maar vinden het ook wel zuur dat de torenhoge kosten die komen kijken bij het ruimen van deze dieren volledig op het bord van de dierenambulances zelf terecht komen.

Om een beeld te geven van de kosten: Vogelhospitaal Naarden heeft tot nu toe in de afgelopen periode 7.314 euro uitgegeven aan extra kosten met betrekking tot de vogelgriep. Wekelijks verbruiken zij voor circa 100 euro alleen al aan overalls, mondkapjes, handschoenen, schoonmaakmateriaal, etc. Een gemiddelde inschatting is dat dierenhulporganisaties 3.000 euro per jaar aan extra kosten die direct te maken hebben met vogelgriep, dus voor het aanschaffen van beschermingsmiddelen, het nemen van quarantainemaatregelen, kosten voor het euthanaseren van nog levende slachtoffers van de vogelgriep en extra ritjes.

De rondvraag:

Onze vraag is dan ook of de gedeputeerde in overleg wil gaan met de dierenhulpverleners over deze extra druk en kosten i.v.m. vogelgriep en ook zou willen kijken naar de mogelijkheden voor de provincie om dierenhulpverleners te ondersteunen in dit werk door bijvoorbeeld kadaverinzamelpunten te organiseren of een bijdrage te doen in de kosten die de dierenhulpverleners nu extra hebben in verband met de vogelgriep. Ook willen we vragen of er een terugkoppeling van de gesprekken en mogelijkheden naar PS kan komen.

Beantwoording

Algemene informatie

Het opruimen van dode wilde vogels is een gedeelde verantwoordelijkheid. In eerste instantie is de rechthebbende of beheerder van de grond waarop zich een kadaver bevindt verantwoordelijk voor het weghalen daarvan. Ook de overheid heeft een verantwoordelijkheid in het opruimen van dode wilde vogels die vermoedelijk doodgegaan zijn aan vogelgriep.

Om de uitvoering van deze gedeelde verantwoordelijkheid in de praktijk te ondersteunen heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), samen met de Veiligheidsregio Friesland, een handreiking gemaakt

voor het opruimen van dode wilde vogels en voor de omgang met levende zieke vogels. Deze handreiking is een belangrijk hulpmiddel, maar de uitdaging is om de praktische uitvoering, waar nodig, te verbeteren. De minister gaat in overleg met de betrokken partijen om te bekijken hoe die uitvoering van de gedeelde verantwoordelijkheid in de praktijk verbeterd kan worden, zo kondigt hij aan in antwoord op vragen vanuit de Tweede Kamer (zie de link hieronder¹).

Daarnaast heeft de Raad voor Dierenaangelegenheden aangegeven dat zij op vrij korte termijn met een rapport komt over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen verschillende overheden voor wilde dieren. Ik wacht graag dat rapport en de uitkomst van het genoemde overleg van de minister van LNV af.

Bijdrage in de kosten

Tegelijkertijd ben ik, zoals ook toegezegd in de commissie RGW, nagegaan hoe we dierenhulpverleners in de provincie Utrecht, bij wijze van uitzondering, kunnen ondersteunen vanuit het eerder vastgestelde Plan van Aanpak voor de keten van opvang en transport van in het wild levende dieren (kenmerk 2020RGW134). Onderdeel van die Aanpak is dat jaarlijks een noodfonds van 10.000 euro beschikbaar komt. Dat geld kan worden verstrekt in de vorm van een eenmalige subsidie.

De Vogelopvang Soest heeft in verband met de vogelgriep tot op heden de grootste kosten moeten maken. Deze informatie is afkomstig van de Stichting Dierenlot. Ik ben voornemens het genoemde noodfonds dit jaar aan deze ketenpartij ter beschikking te stellen via een eenmalige subsidie. Ik laat contact met deze organisatie opnemen om de bijbehorende procedure door te nemen. De Vogelopvang Soest werkt samen met de Vogelopvang Utrecht. Andere opvangcentra hebben minder te maken met deze problematiek, zo hebben wij begrepen. Daarom verwacht ik daar geen knelpunt.

Voor de dierenambulances zie ik geen mogelijkheid tot financiële ondersteuning. De dierenambulances zetten zich binnen hun vermogen in om gewonde of zieke vogels te helpen. Dat doen ze op basis van vrijwilligheid. Hoewel ik deze inzet zeer waardeer, is het aan de organisaties zelf om ervoor te waken dat zij niet meer kosten maken dan zij financieel kunnen opvangen. De dierenambulances kunnen voor andere investeringen overigens wel gebruik maken van de cursus/voucher systematiek uit de al genoemde Aanpak voor opvang en transport van in het wild levende dieren.

Kadaverinzamelpunten

Voor het populatiebeheer van ganzen maken we sinds enkele jaren gebruik van kadaverinzamelpunten. Het gaat daarbij om containers van de Faunabeheereenheid Utrecht (FBE), die ook alle zaken daaromheen coördineert.

Aan de FBE is tijdens de vergadering van het Projectteam Ganzenbeheer Utrecht gevraagd om de containers beschikbaar te stellen voor vogelgriepslachtoffers. Alle partijen in het projectteam willen daaraan meewerken, maar het vinden van locaties voor deze kadavercontainers blijkt lastig en heeft tot nu niet tot resultaat geleid.

Er zijn weinig partijen die deze containers op het terrein willen hebben staan. Op agrarische bedrijven kan dit sowieso niet vanwege bijkomende risico's voor de eigen dieren. De enkele partijen die wel zouden willen, krijgen met zoveel bijkomende (wettelijke) eisen te maken, dat het voor hen bijna onmogelijk wordt om zo'n inzamelpunt ook echt op hun terrein neer te zetten.

De gemeente is het meest voor de hand liggende inzamelpunt, maar is daar vaak niet op ingericht. Uit een eerste inventarisatie door de Dierenbescherming onder de dierenambulances, blijkt dat slechts een paar gemeenten een inzamelpunt voor vogelgriepslachtoffers heeft geregeld. Ik laat nagaan of uitbreiding van het aantal mogelijk is. Ik agendeer de kwestie daartoe voor een overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) Utrecht.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/02/23/antwoorden-op-kamervragen-over-de-tekortschietende-steun-aan-dierenhulpverleners>